

Vanemaealised vabatahtlikuks?

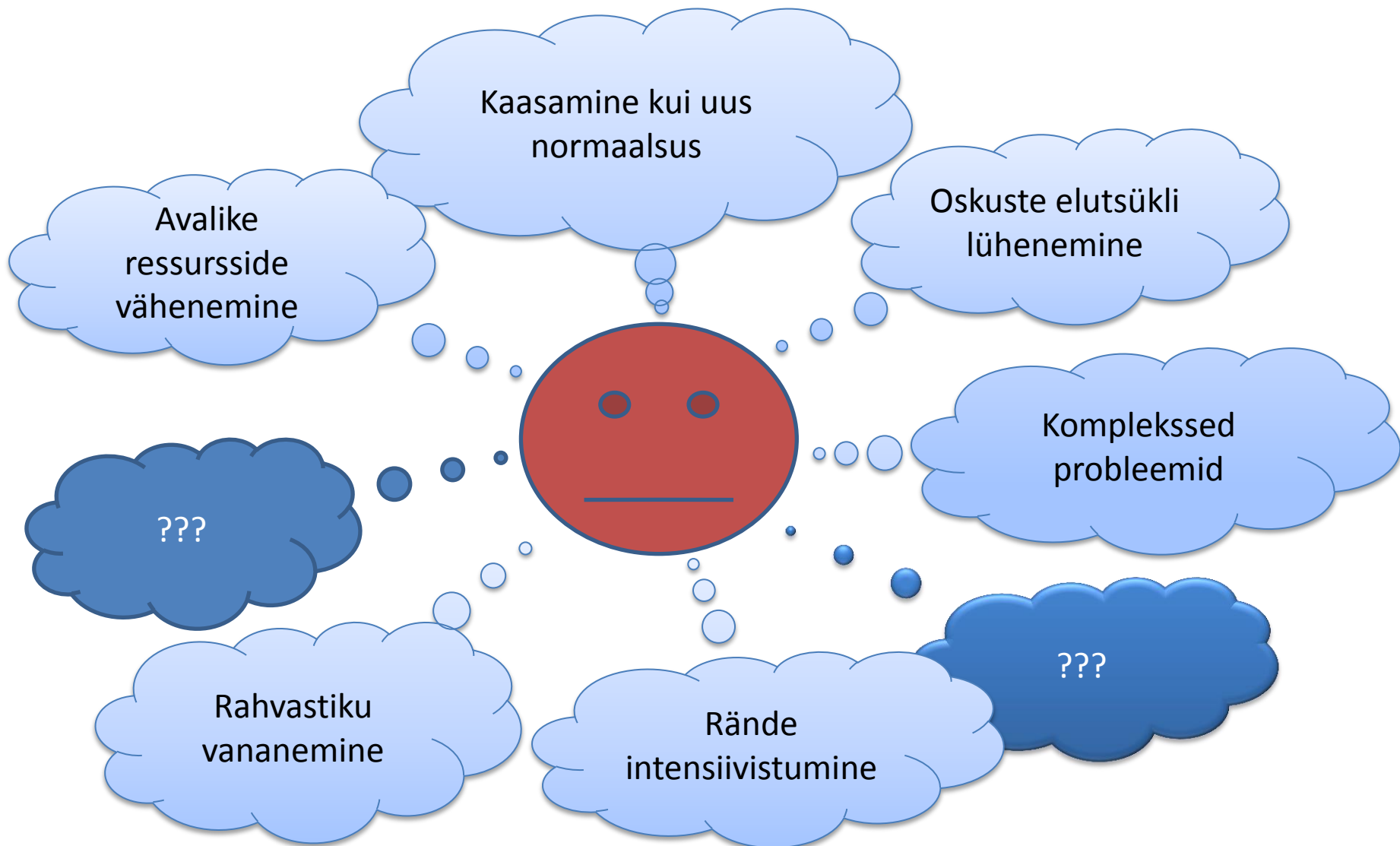
Harjumaa valdade vahelise sotsiaalse turvalisuse foorum

21.05.2015

Jane Matt

Poliitikauringute Keskus Praxis

Trendid





Käärid ootustes!?

Muutus



- Mõjusad lahendused eeldavad koostööd
- Tulemuslikkus ja mõju järjest olulisem
- Kodanikud ootavad tõhusat kaasamist ja osalemisvõimalusi
- Riik kui võimaldaja, koordineerija

Tegelikkus



- Koostöö asemel nähakse rohkem konkurentsi
- Rahastamise korraldus on sageli jäik ja ei soosi pikaajalise mõju saavutamist
- Avalik sektor pigem informeerib ja pakub „valmistoodet“
- Riik kui ratsionaalne planeerija

Miks on vanemaealiste aktiivsus/ passiivsus meie kõigi probleem?

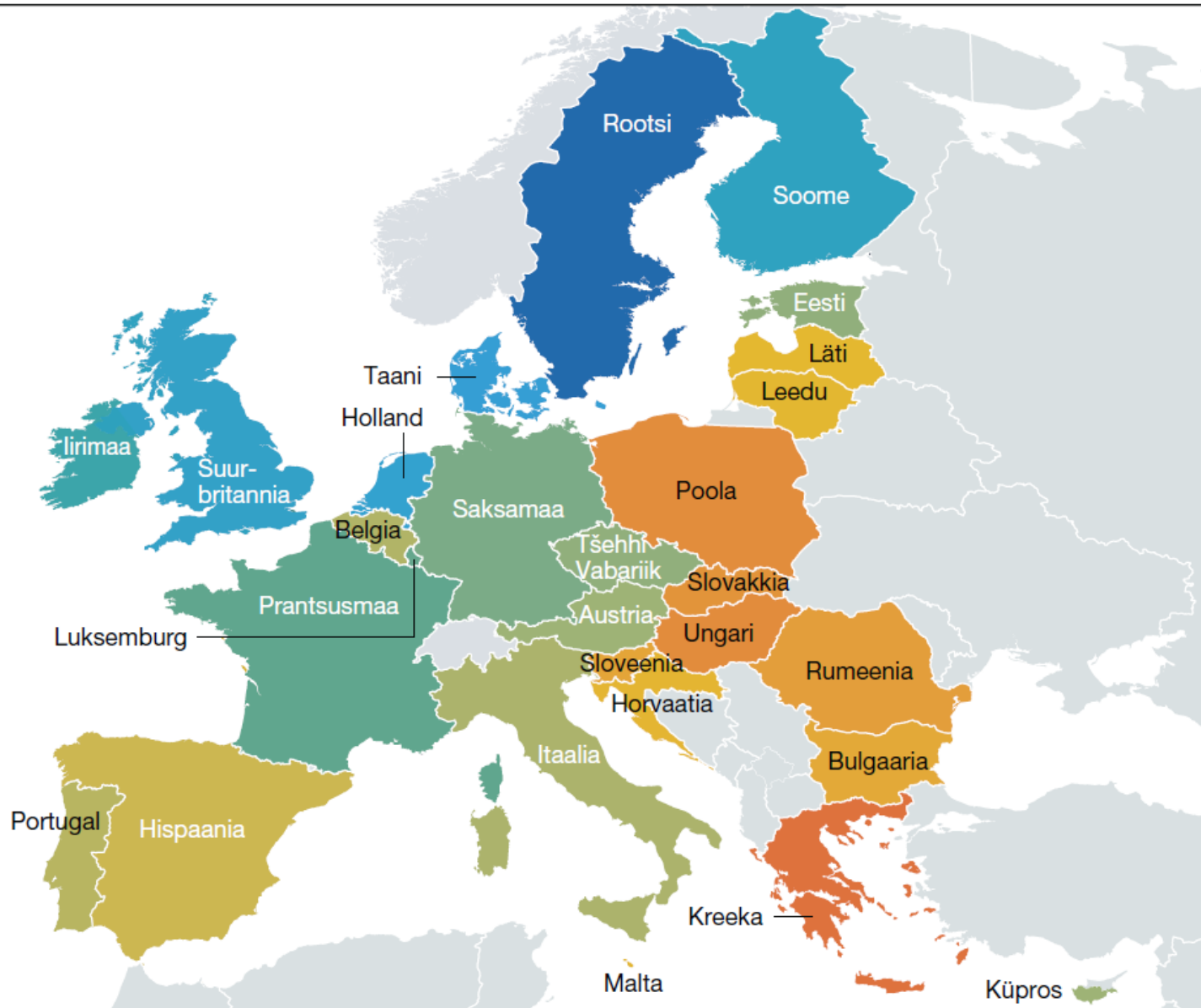
- Aastaks 2040 on **pool rahvastikust** üle 50-aastased
- **ligi pool (46%) tööealistest** (vanuses 15-74) üle 50- aastased.

Aktiivse vananemise indeks

- Koostajateks Euroopa Komisjoni ja ÜRO eksperdid
- Aprill 2015 – tutvustati 2014.a indeksit
- Indeks koostatud 22 üksiku näitaja põhjal, mis omakorda jagatud nelja valdkonda
- **Eesti on EL 28 riigi seas 10.kohal**

Edetabel 28 ELi liikmesriigi 2014. aasta üldise AAI põhjal

Riik	AAI
1. Rootsi	44.9
2. Taani	40.3
3. Holland	40.0
4. Suurbritannia	39.7
5. Soome	39.0
6. Iirimaa	38.6
7. Prantsusmaa	35.8
8. Luksemburg	35.7
9. Saksamaa	35.4
10. Eesti	34.6
11. Tšehhi Vabariik	34.4
12. Küpros	34.2
13. Austria	34.1
14. Itaalia	34.0
EU28 keskmine	33.9
15. Belgia	33.7
16. Portugal	33.5
17. Hispaania	32.6
18. Horvaatia	31.6
19. Läti	31.5
20. Leedu	31.5
21. Malta	31.5
22. Bulgaaria	29.9
23. Sloveenia	29.8
24. Rumeenia	29.6
25. Slovakkia	28.5
26. Ungari	28.3
27. Poola	28.1
28. Kreeka	27.6



< Kõrgeim indeksi väärtus
 > Madalaim indeksi väärtus

Aktiivse vananemise indeks



2. koht Eesti

Tööhõive

Eesti koht Euroopas

vanus 55-59	6. koht
vanus 60-64	2. koht
vanus 65-69	1. koht
vanus 70-74	3. koht



25. koht Eesti

Ühiskondlik aktiivsus

Eesti koht Euroopas

Vabatahtlik tegevus	20. koht
Laste ja lastelaste eest hoolitsamine	24. koht
Eakate inimeste eest hoolitsemine	16. koht
Poliitiline osalus	23. koht



20. koht Eesti

Tervis ja isiklik toimetulek

Eesti koht Euroopas

Keskmine sissetulek	27. koht
Vaesusrisk	8. koht
Tõsine materiaalne puudus	16. koht
Füüsiline aktiivsus	9. koht
Osalemine eluskestvas õppes	10. koht
Tervishoiuteenuste kättesaadavus	23. koht
Omaette elamine	14. koht
Füüsiline kindlustunne	23. koht



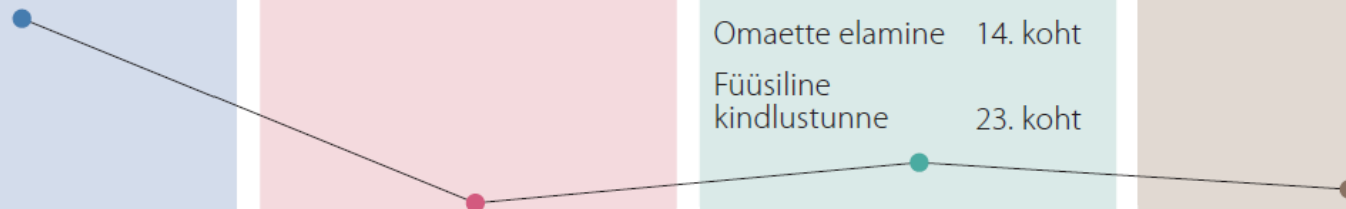
23. koht Eesti

Sotsiaalne aktiivsus ja soodustav keskkond

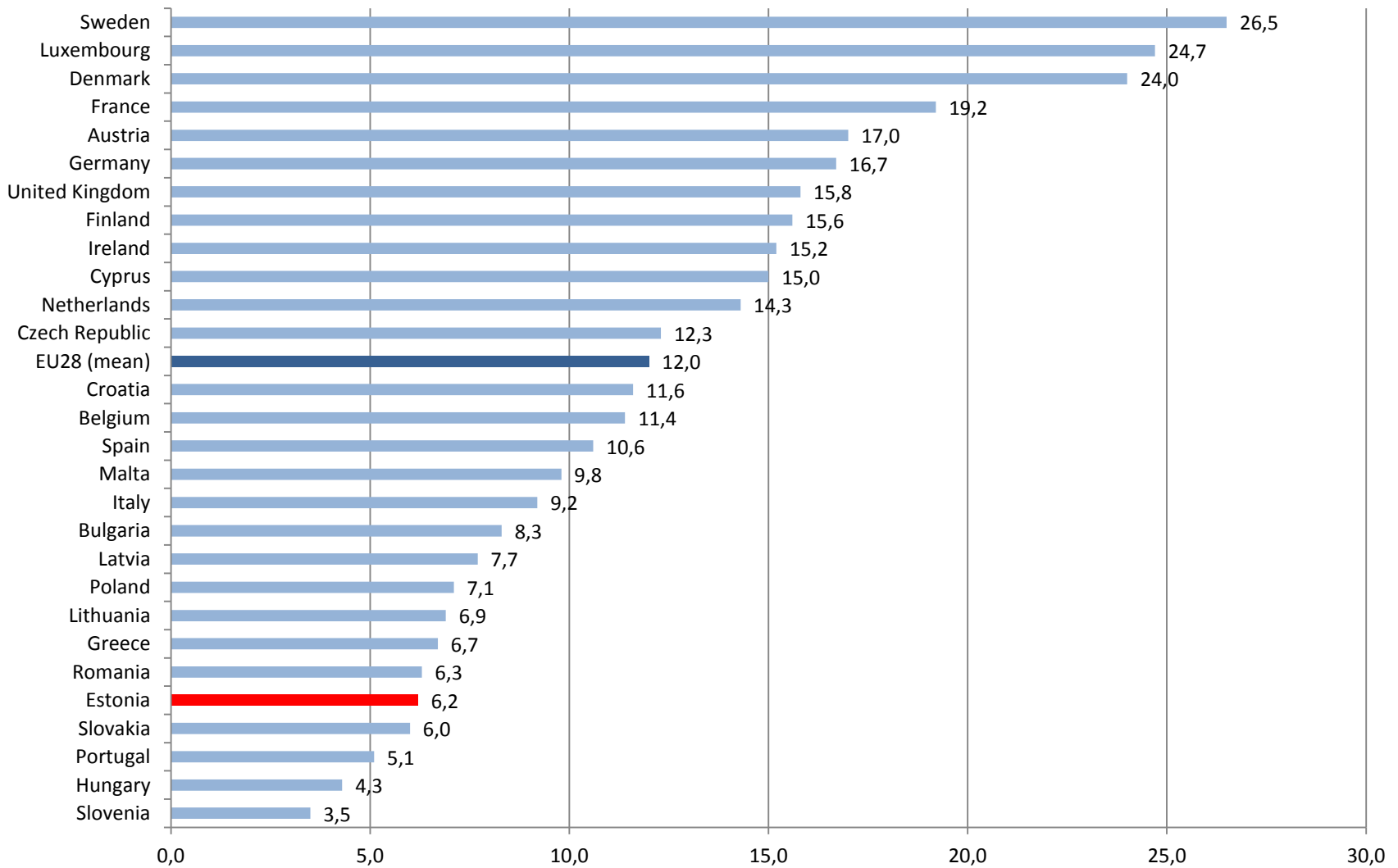
Eesti koht Euroopas

Oodatav eluiga 55aastaselt	19. koht
Oodatav eluiga tervena 55aastaselt	27. koht
Vaimne tervis	22. koht
IKT kasutamine	12. koht
Sotsiaalne võrgustik	22. koht
Haridustase	2. koht

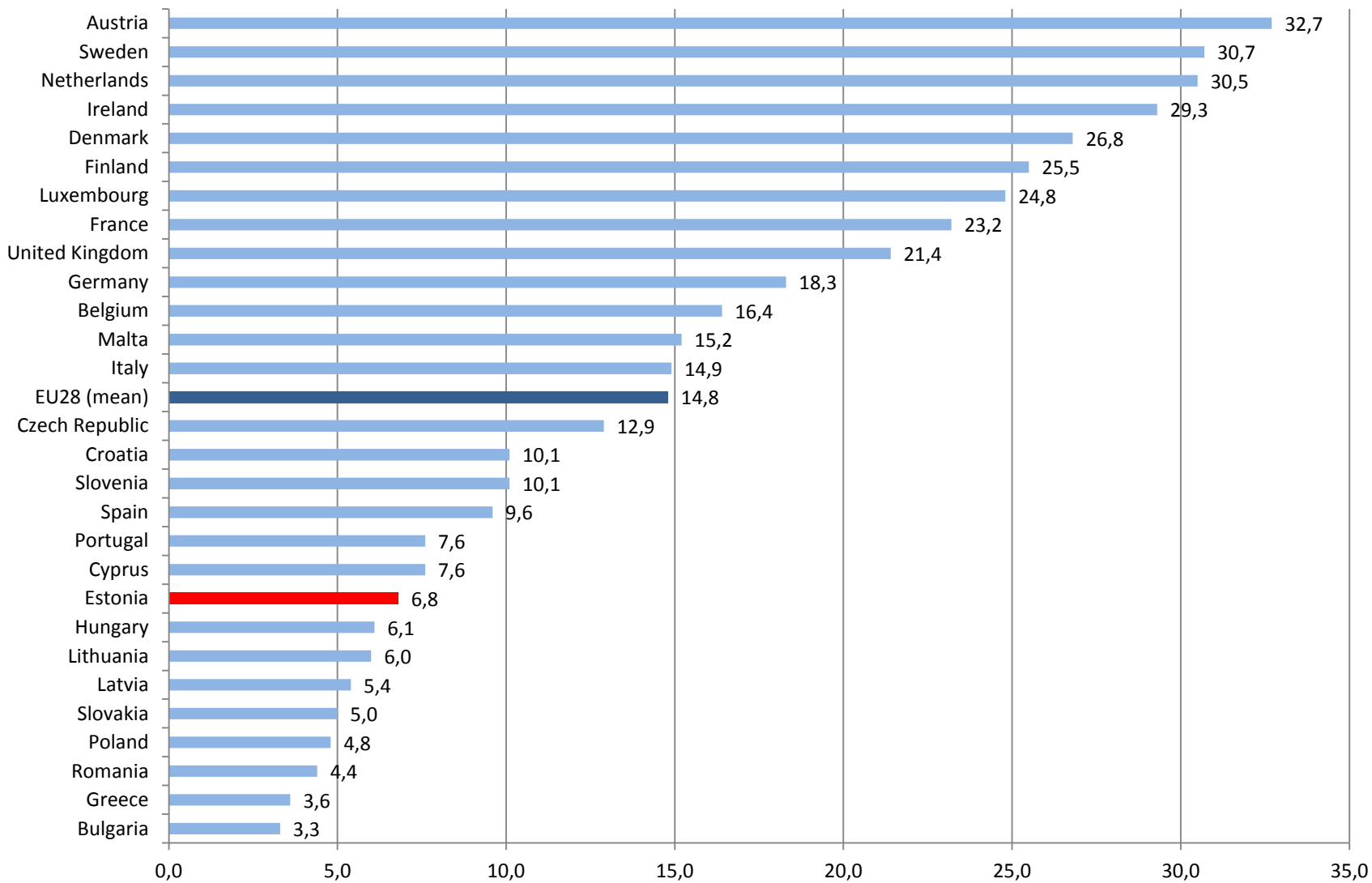
0
5
10
15
20
25
30



Osalus poliitilises elus (AAI)



Osalus vabatahtlikus tegevuses



Miks aktiivne vananemine?

- **Parem tervis**
- **Füüsiline iseseisvus**
- **Parem majanduslik toimetulek**
- **Suurem rahulolu eluga**
- **Panus ühiskonda**

Vananemine ≠ teistest sõltuvaks muutumine

Barjäärid

- **Madal majanduslik toimetulek!**
- Kommunikatsioon
- Vabatahtliku tegevuse üldine populaarsus
- Hoiakud: sõltuvuse asemel ressurs
- Aktiivsuse kitsas tähendus
- Projektipõhine lähenemine pikaajalisele probleemile
- Poliitiline tahe

Peamine

- Trendidega võidelda ei ole mõtet
 - tulemuslikum on koostöö, mis muutusi arvestab!
- Igale inimesele võimetekohane roll ja vastutus:
häid näiteid on (seltsidaamide tegevus, VENÜ, tööotsijate klubid 50+)
- **Riigi roll on muutumises:**
 - riik vajab paindlikumaid koostöövorme!
 - riik kui eestvedaja ja võimaldaja!